

Európai
Bizottság

A kohéziós politika Egyszerűsítése a 2014-2020 közötti időszakra

Tartalomjegyzék

Bevezetés	2
Mi az egyszerűsítés?	3
Hogyan érhető el egyszerűsítés?	4
Melyek a Bizottság javaslatai?	5
1 • Szabályharmonizáció más Közös Stratégiai Keret (KSK) alapokkal	5
2 • A programok és a rendszerek rugalmasabb kialakítása	6
3 • Nagyobb arányosság	7
4 • Az egyértelműbb szabályokból eredő jogbiztonság	8
5 • Hatékonyabb megvalósítás és kevesebb adatra kiterjedő jelentés	9
6 • A kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése	10
7 • Egy lépés az eredményen alapuló irányítás felé: a közös akcióterv	11
8 • E-kohézió	13
9 • Az Európai Területi Együttműködés egyszerűsítése	14
10 • Az Európai Szociális Alap egyszerűsítése	15
Az egyszerűsítésért viselt felelősség közös	16
Miből fogjuk tudni, hogy sikeresek voltunk-e?	17
Én mit tehetek?	18
A Bizottság tanácsai az egyszerűség megőrzése érdekében	19

2011. októberében az Európai Bizottság bemutatta a 2014-2020 közötti kohéziós politikára vonatkozó javaslatait. A javaslatok pillanatnyilag egyeztetés tárgyát képezik az Európai Unió Tanácsával; ennek célja hogy jó előre megállapodás szülessen, és így zavartalanul lehessen újtukra bocsátani az új programokat. A Bizottság február 8-án elfogadott egy kommunikét az egyszerűsítéssel kapcsolatban. Ez politikai területenként felsorolja az egyszerűsítés fő elemeit, célja a záróokmány megvalósításában elért előrehaladás monitorozása. A Bizottság fel kívánja hívni az érintettek figyelmét a szabályozási javaslatokban foglalt egyszerűsítés fő aspektusaira. Ezek egy része a korábbi, 2007-2013 közötti időszakban bevezetett változásokra épül, míg mások új, az elkövetkező időszakra szóló javaslatok. A politika megvalósítása számos hatóság, szervezet, vállalkozás stb. feladata az Európai Unió egész területén, ezért tudatosítani kell az új lehetőségeket, hogy mindenki élvezhesse a csökkenő bürokrácia előnyeit.

Az EU-tagállamok hatóságai megkapták minden, a szabályozásokban foglalt egyszerűsítési javaslat alapos és technikai leírását. Ezek a tárgyalások során részletes vitára fognak kerülni. A következő időszakra való felkészülés részeként ez a kiadvány bemutatja a kedvezményezetteknek és az irányító hatóságoknak az egyszerűsítés szempontjából javasolt gyakorlati továbbfejlesztés fő elemeit.

Mi az egyszerűsítés?

Az egyszerűsítés az új kohéziós politikával szembeni egyik legnépszerűbb igény. A Bizottság fontos céljának tekinti, hogy megfeleljen ennek az elvárásnak. Világossá vált azonban, hogy az egyes országok helyi adminisztrációs rendszerével kapcsolatos tapasztalatok és a rendszerek eltérései miatt előfordulhat: ami az egyik tagállamban egyszerűsítésnek tekinthető, az egy másik államban bonyolítja a dolgokat. Ez az elé a kihívás elé állít bennünket, hogy elég közös alapot találjunk, és azt rugalmassággal kombinálva leegyszerűsítsük a kohéziós politika irányítását.

A Bizottság több aspektusban látja az egyszerűsítés értékét. Szükség van rá a politika **zavartalan megvalósításához**, és a kedvezményezettek érdekeinek tartós szolgálatához. Pozitív **hatása lehet a politika eredményére** azáltal, hogy gondoskodik az országos, regionális és EU-szintű adminisztratív erőfeszítések hatékony elosztásáról, csökkenti a célok eléréséhez szükséges időt és költséget. Az egyszerűsítés az egyszerűbb, az érintett szereplők által jobban érthető szabályok foganatosításával, a **jogbiztonság** növelésével a **hibák számának csökkentéséhez** és az országos megvalósítási rendszerek által nyújtott **garanciák növeléséhez** vezet.

Amint alább olvasható, az egyszerűsítés sokféle formában nyilvánulhat meg, ezek egy része explicit és közvetlen, mások nem kötelező jellegűek, vagy esetleg hozzá kell őket igazítani az országok szabályaihoz. A Bizottság javaslata szerint az egyszerűsítés különböző módokon érhető el: például számos alap szabályainak harmonizálásával, nagyobb rugalmassággal, nagyobb arányossággal, a jogbiztonságnak a szabályok egyértelműsítésével történő fokozásával, valamint a dokumentumok és az eljárások digitalizálásával.

Hogyan érhető el egyszerűsítés?

Az egyszerűsítés teljes hatása nem érhető el pusztán a Bizottság javaslataira hagyatkozva. A tagállamoknak és minden érintett hatóságnak kulcsszerepe van abban, hogy a kedvezményezettek élvezhessék az egyszerűsítés előnyeit. A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy éljenek az új keretrendszer minden lehetőségével és rugalmasságával, és az adott körülményeknek legjobban megfelelő döntést hozzák meg. A Bizottság felajánlja támogatását a tag államoknak és régióknak a jó gyakorlat átvételére irányuló erőfeszítéseikben, valamint szükség esetén további országos vagy regionális szintű jogszabályok meghozatalában. Az egyszerűsítés teljes hatása az országos és regionális szintű adminisztratív szerkezettől is függ, ezért a kifejtett hatás mértéke nem egyforma lesz a különböző tagállamokban.

A Bizottság javaslatainak fő célja a kedvezményezettek adminisztrációs terheinek csökkentése. Az egyszerűsítés bizonyos elemei minden szinten csökkentik az adminisztrációs terheket, más elemek az országos és a regionális szintű adminisztrációt célozzák. Vannak esetek, amikor a közigazgatásnak új információs rendszerekbe, eljárásokba és képzésekbe kell beruháznia ahhoz, hogy a kedvezményezettek részesülhessenek az egyszerűsítés előnyeiben.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy esetenként hibák is előfordulnak, mert módosulnak ugyan a korábbi programidőszakból származó szabályok, de az irányító hatóságok és a kedvezményezettek az új programidőszakban is a régi szabályokat alkalmazzák. Ebből kifolyólag sok érdekelt óvott a szabályok radikális felforgatásától. Ezt figyelembe kell venni, és minden lehetséges intézkedést meg kell tenni az új időszakra való zökkenőmentes átaláásért. A Bizottság javaslatai úgy veszik ezt figyelembe, hogy csak olyan változásokat foglalnak magukban, amelyek gyakorlati egyszerűsödést eredményeznek.

Melyek a Bizottság javaslatai?

1 • Szabályharmonizáció más Közös Stratégiai Keret (KSK) alapokkal ⁽¹⁾

A szabályozás lefekteti a kohéziós politika, a vidékfejlesztési politika, a tenger- és halászati politika közös szabályait a stratégiai tervezés, a jogosultság és a tartósság szempontjából. Ezen felül csökkenni fog a stratégiai dokumentumok száma, mert az öt KSK-alaphoz ezentúl csak egy uniós és egy országos stratégiai dokumentum fog kapcsolódni.

Példa • A szabályok harmonizálása a jogosultságok és a tartósság szempontjából

2007 és 2013 között voltak olyan esetek, amikor hasonló típusú projektek esetében különböző jogosultsági feltételeket alkalmaztak a KSK-alapokra. Ez azt jelenti, hogy a különböző forrásokra pályázó és finanszírozásban részesülő kedvezményezetteknek többféle szabályrendszerrel kell megismerkedniük, ez pedig idővel és munkával jár. Olyan esetekben, ahol számos párhuzamos szabály létezik, könnyebb olyan hibákat elkövetni, amelyek pénzügyi következményekkel járnak a kedvezményezettekre nézve. A 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó javaslat közös jogosultsági szabályokat javasol a KSK-alapokra vonatkozóan, hogy csökkenjen az említett bonyolultság. Ezeket az EU-szintű szabályokat ugyanezt az elvet szem előtt tartó országos szabályoknak kell kiegészíteniük.

1

Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA), Kohéziós Alap (KA), Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és Európai Halászati Alap (EHA).

2 • A programok és a rendszerek rugalmasabb kialakítása

Az országos és a regionális megoldások kialakításának rugalmassága érdekében a KSK-alapok megvalósítását a megfelelő területi szinten kell elvégezni, a tagállam közigazgatási rendszerének megfelelően. A további rugalmasság érdekében számos új lehetőség jelenik meg: A tagállamok és a régiók közösen és külön-külön operatív programok keretében is megtervezhetik az ERFA, az ESZA és a KA felhasználását, módosíthatják a régiókatégoriák közötti felosztást legfeljebb 2%-kal, kombinálhatják a különféle uniós finanszírozási forrásokból származó eszközöket egy projektben, finanszírozhatják egyetlen alaptól a horizontális technikai segítségnyújtási tevékenységeket, és összevonhatják az irányítási és a tanúsító hatóságokat. Ezenkívül szabadon hozhatnak létre közös monitorozó bizottságokat, és szervezhetnek éves áttekintő üléseket a KSK-alapokból finanszírozott programok esetében. Az ESZA berendezésvásárlási jogosultsági szabályai szintén előmozdítják a projektszintű integrált tervezést.

Példa • Az alapok rugalmas programozása

A 2007 és 2013 közötti szabályok külön programokat biztosítanak az ESZA és az ERFA esetére, és ez bizonyos régiókban megnehezíti a beruházások koherens megtervezését, még ha másokban meg is könnyíti. 2014 és 2020 között a tagállamok eldönthetik, hogy országuk gyakorlatának megfelelően egy alap forrásaira támaszkodó programokat vagy az ERFA, az ESZA és a KA alapot egyesítő, több alap forrásaira támaszkodó programokat készítenek elő és valósítanak meg. A közös ellenőrző bizottságok és a közös ellenőrzési és jelentési rendszerek kialakítása költségmegtakarítást eredményezhet az országos hatóságok számára. A közös tervezés révén integrált szemléletmóddal kezelhető a kohéziós politika megvalósítása. Az integrált programkészítést az is segíti, hogy különféle eszközök használhatók, például az integrált területi beruházások és a közösség által kezdeményezett helyi fejlesztés, illetve az, hogy egy projektet több alap is támogathat.

3 • Nagyobb arányosság

A KSK-alapoknak a jelentés, kiértékelés, irányítás és ellenőrzés kapcsán történő alkalmazásának és felhasználásának pénzügyi és adminisztratív szempontból arányosnak kell lennie a kiosztott támogatás mértékével. A bizottság és a tagállam megállapodhat arról, hogy nem tart éves áttekintő értekezletet. A programok beindítása időt vesz igénybe, ezért az első megvalósítási jelentést és éves könyvelési elszámolási dokumentumokat 2016-ban kell beküldeni.

Az, hogy az irányító hatóság kockázatalapú módszerekkel vesz ellenőrzési célú mintát, az erőforrások hatékonyabb felhasználására ad módot. A Bizottság auditálási tevékenysége is a kockázatosabb területekre fog összpontosulni. A jól teljesítő auditáló hatóságok esetében a Bizottság csak korlátozottan végez auditálást a jól működő országos megvalósítási rendszerekben. A javaslat korlátozza továbbá a projektek auditálását; a 100 000 euró alatti projekteket például egyszer auditálják a lezárás előtt, a többit pedig évente egyszer.

Példa • A 100 000 euró alatti tevékenységek csak egyszer auditálhatók.

A 2007 és 2013 közötti időszakban mérettől függetlenül bármelyik projektet auditálhatja az auditáló hatóság, a Bizottság auditorai vagy a Számvevőszék a projekt tartama során és a befejeződését követő 10 éven belül bármikor. Az ismételt auditálások jelentős adminisztratív terheket rónak a kedvezményezettekre.

A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó változások csökkentik az auditáló hatóság és a Bizottság általi auditálások számát. Azok a tevékenységek, amelyeknek a teljes jogosult kiadásai nem haladják meg a 100 000 eurót, normális esetben nem vethetők alá a tartamuk alatt az auditáló hatóság és a Bizottság általi összesen egynél több auditálásnak (hacsak nincs bizonyíték valamilyen konkrét kockázatra). Ez kizárja annak lehetőségét, hogy a kisebb projektek kedvezményezettjei több auditáláson legyenek kénytelenek átesni, ami elvonja őket a projekt fő tevékenységétől.

4 • Az egyértelműbb szabályokból eredő jogbiztonság

Az egyértelmű és maguktól értetődő szabályok kiváló forrásai lehetnek az egyszerűsítésnek. Az eddigi tanulságok alapján 2007-13 közötti szabályok közül számos esett át átdolgozáson az egyértelműsítés céljával. Az elkövetkező időszakban többféle típusú pénzügyi eszközt lehet elérhetővé tenni, ugyanakkor egységesebb szabályokat alakítunk ki, hogy kevesebb országos szabályra legyen szükség. Világosan körülírjuk azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén lehet a programon kívüli projekteket finanszírozni. A bevételtermelésre vonatkozó szabályok közé felvettünk egy választható fix kulcsú lehetőséget.

Példa • Bevélettermelő projektek

A bevételtermelő projektekre vonatkozó 2007 és 2013 közötti rendszer mentesíti az ESZA- és a kisebb (legfeljebb 1 millió eurós) ERFA- és KA-projekteket. A többiekre azonban nagyon bonyolult rendszer érvényes: ki kell számítani és előre kell jelezni a lehetséges bevételeket, a kedvezményezettnek a projekt lezárulását követően öt évig jelentést kell szolgáltatnia, és ehhez még párosulnak az irányító hatóság ellenőrzési mechanizmusai.

A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó javaslat arányosabb szemlélettel kezeli a bevételtermelő projekteket, és leegyszerűsíti az irányításukat. Lehetőséget biztosít arra, hogy a projekt típusán alapuló fix kulcs alapján határozzák meg az alapok által finanszírozott költségeket. A tagállamok eldönthetik, hogy a fix kulcsot alkalmazzák, vagy ehelyett a korábbi módszert választják, vagyis azokban az esetekben, amikor a fix kulcsot nem tartják megfelelőnek, a finanszírozási különbözet elemzését végzik el.

A mentesség továbbra is érvényben marad minden ESZA-projektre, valamint az 1 millió euró alatti ERFA-, KA-, EMVA- és EHA- projektekre, hogy kisebb terhek járjanak ezekkel a kötelezettségekkel.

5 • Hatékonyabb megvalósítás és kevesebb adatra kiterjedő jelentés

Az egyszerűsítés számos esetben az adminisztrációs költségek közvetlen csökkenését vonja maga után. A közös mutatókra való összpontosítás lehetőséget nyújt az eredmények EU-szintű összesítésére és kimutatására. A kevesebb adatra kiterjedő és automatizáltabb éves jelentéskészítés csökkenti az éves jelentés elkészítésével járó terheket, az additionalitás ellenőrzése pedig a Stabilitási és Növekedési Paktum gazdasági felügyelete céljából benyújtott adatokon fog alapulni. A Bizottságnak az a szándéka, hogy arányos, csak az elengedhetetlen elemekre korlátozódó jelentési kötelezettség háruljon az irányító hatóságra.

Példa • Kevesebb adatra kiterjedő és automatizált éves jelentés

2014 és 2020 között a rendszeres éves jelentések sokkal kevesebb adatot tartalmaznak majd, mint a 2007 és 2013 közöttiek, és csak az elért haladással kapcsolatos legfontosabb adatokról tájékoztatják a Bizottságot. Az első éves jelentést a javaslat szerint csak 2016-ban kell benyújtani. A jelentés nagy részben az informatikai rendszerből automatikusan beszerezhető adatokon fog alapulni, és kevesebb részletes szöveget fog tartalmazni. A program tartama alatt csak két esetben (és azután a végső megvalósítási jelentésben) kell az irányító hatóságoknak részletesebb jelentéseket benyújtaniuk.

6 • A kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése

Az egyszerűsített költségelszámolás szélesebb körű lehetőségei csökkenteni fogják a kedvezményezettek adminisztrációs terheit, ugyanakkor megmaradnak a 2007 és 2013 között már bevezetett egyszerűsített költséglehetőségek is. A göngyöltett lezárási lehetőség lerövidíti a dokumentummegőrzés időtartamát a jelenlegi több mint 10 éves maximumról körülbelül ötre. A közösség által irányított helyi fejlesztés integrált megközelítése szintén lehetőséget nyújt az eljárások egyszerűsítésére.

Példa • Szélesebb körű lehetőségek az egyszerűsített költségelszámolásra

A 2007 és 2013 közötti időszakban bevezetett egyszerűsített költség-visszatérési lehetőségek megteremtik a pénzügyi irányítással, ellenőrzéssel és auditálással járó terhek csökkentésének feltételeit mind a kedvezményezettek, mind az országos és a regionális hatóságok számára. A kohéziós politika teljesítményorientáltságának növelésére is lehetőséget nyújtanak, ugyanis az átalánydíjak és különösen az egy egységre jutó költségek a szerződés szerinti kimenetek és eredmények megvalósulásához köthetők.

A Bizottság az egyszerűsített költség-visszatérítés terén a jelenlegi rendszer fenntartását és kibővítését javasolja a 2014 és 2020 közötti időszakra, hogy ezáltal csökkenjenek az adminisztrációs terhek:

- az egyszerűsített költségek az öt KSK-alapra alkalmazhatók;
- megmaradnak az egyszerűsített költségek kiszámításának jelenlegi módszerei;
- a fix kulcsok, az egy egységre jutó költségek és az átalánydíjak egy részét az EU szintjén állapítják meg;
- az átalánydíjak maximális mértéke 100 000 euróra nő;
- különféle költségek esetében engedélyezve lesz a fix kulcsok használata;
- használni lehet a hasonló típusú projekteken alkalmazott uniós és országos finanszírozási eszközök egyszerűsített költség-visszatérítési lehetőségeit.

A tagállamok kiválaszthatják a programhoz vagy a program egy részéhez legjobban alkalmazkodó lehetőséget a különféle módszercsoportok közül, figyelembe véve az egyes lehetőségek költségeit és előnyeit.

7 • Egy lépés az eredményen alapuló irányítás felé: a közös akcióterv

A közös akcióterv része az eredményeken alapuló szemlélettel megvalósított egy vagy több prioritási tengelynek vagy operatív programnak, amelyek konkrét, a tagállam és a Bizottság közötti szerződésben rögzített célokra irányulnak. A közös akcióterv olyan eszköz, amely az irányítás figyelmét inkább a kimenetekre és az eredményekre helyezi át. Nincsenek definiálva azok a területek, amelyekre alkalmazni lehet, de ugyanúgy vonatkozhat technikai segítségre, mint a fiataloknak a munkába való fenntartható integrálására. A közös akcióterv használatának az a feltétele, hogy megbízhatóan lehessen definiálni a célzott kimenetet és eredményeket.

A közös akcióterv pénzügyi irányítása kizárólag a kimeneteken és az eredményeken alapul, visszatérítése a típustól függetlenül minden projektre vonatkozó egy egységre jutó költségekkel vagy átalánydíjakkal történik. A közös akcióterveknek a Bizottság és az auditálási hatóságok általi auditálása ezért kizárólag arra fog irányulni, hogy teljesültek-e a visszatérítés feltételei, vagyis elérték-e a szerződésben foglalt kimeneteket és eredményeket. Közös akcióterv használata esetén a tagállam a szokásos pénzügyi szabályait alkalmazhatja a projektek költségeinek visszatérítésére. Ezek a szabályok nem képezhetik az auditáló hatóság és a Bizottság általi auditálás tárgyát. A jogbiztonság érdekében a közös akciótervet a Bizottság hagyja jóvá.

Példa • Egy közös akcióterv, amely a fiatalok munkahelyhez juttatására irányul

Ennek a közös akciótervnek az a célul kitűzött eredménye, hogy 10 000 fiatal munkanélkülit tartósan integráljanak vállalkozások alkalmazottaiként.

A közös akcióterv három évig fog tartani, és számos koordinált akciót támogat, amelyek kimeneteket és eredményeket generálnak. A közös akcióterv a következő akció típusokra fog kiterjedni:

- 15 000 fiatal munkanélküli kiválasztása és a munkába állításuk felé vezető haladási útvonalak meghatározása. Ezt az akciótervet 200 euró/személy átalánydíjjal térítik vissza.
- Alapkészségek oktatása 10 000 embernek, az akciótervnek visszatérített összeg: 2 000 euró/személy.
- Szakképzés 13 500 embernek, az akciótervnek visszatérített összeg: 2 500 euró/személy + 500 euró mindenkinek, aki szakképesítést szerez.
- A munkaadók, oktatási intézmények és foglalkoztatási szervezetek közötti hálózat támogatására irányuló projekt. Ennek visszatérítése 200 000 euró/éves díjon történik, ha aktív a hálózat.
- Mentorálás az alkalmazás során; a visszatérítés azon alapul, hogy hány fiatal munkanélküli áll munkában hat hónapnál tovább, az akciótervnek visszatérített összeg: 550 euró/személy, a cél 10 000 személy.

[↑ A lap tetejére](#)

A közös akcióterv maximális költségvetése 54,6 millió euró lenne, amelyet az elért kimeneteiktől és eredményektől függően térítenek vissza. A pénzügyi irányítás kizárólag a kimeneteiken és az eredményeken alapul; ezeket a különféle átalánydíjakkal és egy egységre jutó szabványos költségekkel, valamint a különféle akciókban részt vevő személyek számával igazolják. Ezeket a pénzügyi elemeket a Bizottság hagyja jóvá.

8 • E-kohézió

Az e-kohézió olyan terület, amelyen jelentős lehetőségek nyílnak az adminisztrációs terhek enyhítésére. Lehetőséget teremt a kedvezményezetteknek arra, hogy elektronikus formában nyújtsanak be minden információt a programhatóságok részére, elektronikusan tárolják az információkat, valamint felhasználják a közigazgatási nyilvántartásokban tárolt meglévő adatokat. Ezáltal csökkennek az adatmegőrzési problémák, az adatbeviteli hibák, valamint enyhül a dokumentumok többszöri beküldésének terhe.

Példa • A dokumentumok benyújtása és megőrzése

A segítség megvalósításának menete során a kedvezményezetteknek gyakran számos dokumentumot kell bemutatniuk. Ezek közül a dokumentumok közül sok elérhető a közigazgatási nyilvántartásokban, de a jelenlegi rendszer nem engedi meg minden esetben a közigazgatási hatóságok közötti adatcserét.

A Bizottságnak a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó javaslata a meglévő adatbázisok maximális kihasználását vetíti előre, továbbá olyan interfészek és egyéb eszközök kifejlesztését célozza, amelyek segítségével a kedvezményezetteknek elég egyszer benyújtaniuk az adatokat, és elektronikus formában őrizhetik meg a dokumentumokat.

Amennyiben alkalmazzák ezeket a módosításokat, csökkennek az adatbeviteli hibák, ugyanakkor mérséklődnek a kedvezményezetteknek abból háruló adminisztrációs terhek, hogy be kell szerezniük és újra be kell nyújtaniuk a meglévő dokumentumokat. A módosítások alkalmazása a dokumentumok elvesztésének a kockázatát is csökkenti, hosszú távon pedig mérsékli az archiválási költségeket.

9 • Az Európai Területi Együttműködés egyszerűsítése

Javaslat született egy külön szabályozásra is, amely testeszebb rendelkezéseket tartalmaz, és világos áttekintést nyújt az alkalmazandó szabályokról az Európai Területi Együttműködést megvalósító hatóságok számára. A fő fejlemények közé az tartozik, hogy a személyzeti költségek 15%-a átalánydíjas kifizetésekkel fedezhető, harmonizáltabbak a jogosultsági szabályok, és egyesül az irányító hatóság és a tanúsító hatóság funkciója.

Példa • Személyzeti költségek

A Bizottságnak az Európai Területi Együttműködésre vonatkozó javaslata szerint egy tevékenység személyzeti költségei fix kulccsal, a közvetlen költségek legfeljebb 15%-aként számíthatók ki.

Az Európai Területi Együttműködés programjai összetettek abban az értelemben, hogy általában több országból vesznek benne részt munkatársak. Az új javaslat segítségével leegyszerűsíthetők az Európai Területi Együttműködés programjai és projektjei (különösen a projektirányítás emberi erőforrásai szempontjából), és csökkenthetők az adminisztrációs terhek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a közvetett költségeket ezentúl nem kell külön számlákkal és időelszámolásokkal alátámasztani.

10 • Az Európai Szociális Alap egyszerűsítése

Az Európai Szociális Alap esetében konkrét egyszerűsítési lehetőségek szerepelnek a javaslatban (az alap sajátos természetéből eredően: számos kis összegű támogatás, a kiadásokat alapvetően személyzeti költségek alkotják, a projektek viszonylag egységes típusúak). A fő továbblépés az egyszerűsített költségelszámolás további lehetőségeiben jelentkezik.

Példa • Személyzeti költségek és egyszerűbb eljárás a kisösszegű támogatások esetében

Az Európai Szociális Alap projektjeinek keretében támogatott kiadások a legtöbb esetben személyzeti költségek, ezek alkotják az Európai Szociális Alap lényegét. Ebből következően a Bizottság arra a lehetőségre tett javaslatot az Európai Szociális Alap esetében, hogy a projekt teljes jogosult költségeit a közvetlen személyzeti költségek alapján számítsák ki úgy, hogy 40 %-ot hozzáadnak az említett költségekhez. Ezt a mértéket a szabályozás állapítja meg, így az országos hatóságoknak nem kell bizonylatolniuk a költségeket.

A kis támogatások esetére az eljárások bizonyos könnyítése is szerepel a javaslatok között, hogy átlátható módon kiszámított egyszerűsített költségelszámolási lehetőségeket használjanak: A 100 000 euró alatti támogatások esetében a költségvetés vázlata elkészíthető a projekthez kapcsolódó konkrét egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek alapján. Ezt a költségvetést archiválja az irányító hatóság az egyszerűsített költségelszámolást alátámasztó bizonylatként. A projekt kifizetései azonban az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségeken alapulnak, és nem magán a költségvetésen.

Az egyszerűsítésért viselt felelősség közös

Bár a Bizottság leegyszerűsíthet bizonyos eljárásokat, csak a tagállamok tudják racionalizálni a kedvezményezettekre vonatkozó eljárásokat. Így némelyek panaszolták, hogy a strukturális alapokra nem éri meg munkát pazarolni. Az EU szabályozásokra tett javaslatok esetenként nem köteleznek az egyszerűsítésre, hanem lehetőségeket kínálnak erre. Ezeket pedig országos és regionális szinten kell alkalmazni és megvalósítani ahhoz, hogy az egyszerűsítés előnyei eljussanak a kedvezményezettekhez. Vannak tagállamok és régiók, ahol a változtatások hosszú időt vesznek igénybe. Az előzetes felmérések azt mutatták, hogy bizonyos területen fennáll a kockázata annak, hogy az EU követelményein felül országos szintű követelményeket is megszabnak. Így kisebb lesz az uniós szinten javasolt egyszerűsítések hatása a kedvezményezettekre. Ezért a tagállamoknak és a programokat irányító hatóságoknak is feladatuk, hogy intézkedéssel megelőzzék felesleges további követelmények és ellenőrzések hozzáadását. Ez például úgy érhető el, hogy rendszeres önfelméréssel ellenőrzik, nincsenek-e további eljárások és gyakorlat érvényben.

A kohéziós politika racionalizálása közös feladata a kohéziós politika minden érintettjének. Az ez idáig elvégzett munka és a jogi csomagban szereplő javaslatok csak az első lépést képviselik. A Bizottság, a tagállamok és az Európai Parlament egy világos és stabil jogalkotási keretrendszert fog kialakítani. A tagállamoknak, az irányító, tanúsító és auditáló hatóságoknak lépéseket kell foganatosítaniuk azért, hogy az országos és a regionális szintű keretrendszerek ne tartalmazzanak felesleges további részleteket. A 2014 és 2020 közötti időszakban a kohéziós politika minden érintettjének ügyelnie kell arra, nehogy szükségtelen ellenőrzésekkel vagy eljárásokkal bővüljön ki a rendszer.

Miből fogjuk tudni, hogy sikeresek voltunk-e?

A Bizottság felmérte javaslatainak várható hatását, és az eredmények szerint jelentős mértékű csökkenés mehet végbe a kedvezményezettekre háruló adminisztrációs terhekben. Ez a csökkenés elsősorban a papíralapú irányítás felől az elektronikus irányítás felé való eltolódásból ered. A kedvezményezettekre háruló teljes teher érzékelhetően csökkenhet még az egyszerűbb és harmonizáltabb jogosultsági szabályok miatt, valamint a dokumentumok rövidebb megőrzési ideje miatt.

Ezeket az EU-szintű jogalkotási változásokat országos és regionális szintű változásoknak kell kísérniük, hogy a kedvezményezettek kevésbé bonyolult követelményekkel szembesüljenek. Ezért a javaslat szerint atagállamoknak világos célok mellett kell elkötelezniük magukat ebben a tekintetben. Az uniós, országos és regionális szintek közös erőfeszítésével 25 %-os csökkenés érhető el az EU szintjén a kedvezményezettekre háruló terhekben a 2007 és 2013 közötti időszakhoz képest. A Bizottság javaslata szerint a kedvezményezettekre háruló adminisztrációs teher csökkentésére irányuló intézkedéseket a programokban kell körvonalazni.

Számos olyan módszertani megközelítés létezik, amellyel mérhető az adminisztrációs terhek csökkenése. Az előzetes felmérések alapvetően múltbeli adatokon és szakértői véleményeken alapulnak, céljuk a hatás irányának és valószínű nagyságrendjének megállapítása. Ez azonban jelentős becslési bizonytalansággal jár. Ezért egy tényleges hatásvizsgálat szükséges a változtatások bevezetése után azért, hogy biztosítsuk a következő programozási időszak számára az előkészületekhez szükséges információkat.

A Bizottság által elvégzett vizsgálat azt mutatja, hogy az országok és a régiók szintjén is jelentős lehetőségek mutatkoznak az egyszerűsítésre és az adminisztrációs költségek csökkentésére. A javaslat azonban új elemeket is szükségesnek lát, és új kötelezettségeket is ró a tagállamokra a kohéziós politika teljesítményorientáltságának fokozására és a garanciák erősítése érdekében. Ezért az országos és a regionális adminisztráció esetében a javaslatok valószínűleg az adminisztrációs munka átalakulását eredményezik azzal a céllal, hogy a politika a gyakorlatban jobb eredményekre vezessen és nagyobb hatású legyen. A Bizottság arra összpontosít, hogy rugalmasan lehessen kialakítani a programokat és az irányítás struktúrákat a konkrét országos vagy helyi környezetnek megfelelően, valamint arra, hogy arányosabb legyen a különféle feladatokhoz kapcsolódó költségek és előnyök mértéke.

Én mit tehetek?

A becslések szerint ezek az egyszerűsítési javaslatok jelentős csökkenést hozhatnak a kedvezményezettekre háruló adminisztrációs terhekben. A helyzet kulcsa abban van, hogy minden érintett fél hozzátegye a maga részét a munkához, mert csak így érhető el az egyszerűsítés teljes hatása.

Az **érintettek** a partnerség révén vállalhatnak szerepet abban, hogy az operatív programok megtervezésében és megvalósításában figyelmet kapjon az egyszerűsítés.

Az **irányító hatóságok, a tanúsító hatóságok és az auditáló hatóságok** abban vállalhatnak részt, hogy az országos jogalkotás és szabályok teljes mértékben kiaknázzák az egyszerűsítés elemeit, és hogy intézkedéseket foganatosítsanak az országos és a regionális szintű jogszabályok túlbonyolítása ellen.

Az **országos hatóságok** országos szinten készíthetnek alapos elemzést, majd intézkedéseket hozhatnak, amelyekkel megteremtik a Bizottságnak a kohéziós politikára vonatkozó, a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló javaslataiban szereplő új és továbbfejlesztett lehetőségekben rejlő egyszerűsítési lehetőségek megvalósításának feltételeit. A rendszer új módszerekkel való bővítése mellett egyéb tevékenységek is pozitívan befolyásolhatják az egyszerűsítést; ilyen például a jó gyakorlat népszerűsítése, a más tagállamoktól való tanulás és a munkatársak továbbképzése.

A Bizottság tanácsai az egyszerűség megőrzése érdekében

- 1 Fókuszáltság** – Az egyértelmű stratégia és a jól körülírt területre való koncentráció garantálja, hogy idejekorán ki lehessen alakítani a támogató rendszereket. A fókuszáltság fokozása azt is jelentheti, hogy kevesebb támogató rendszert kell megtervezni, és kevesebb hatóságot kell bevonni, ami szintén a költségek csökkenését eredményezheti.
- 2 A szinergiák kiaknázása** – Integrált programok és projektek, egységes jogi keretrendszer országos és regionális szinten, közös monitorozó bizottságok, közös irányítási és ellenőrzési rendszerek: ezek együttese a szükségletekre szabott szemléletmódot tesz lehetővé a rendszerek tekintetében.
- 3 Digitalizáció** – A kohéziós politikai megvalósítása során hatalmas mennyiségű információt kell kezelni mind az irányítás, mind a jelentéskészítés részeként. A tagállamok ugyan továbbléptek már az adminisztrációkon belüli információcsere elektronikussá tétele felé, a kedvezményezettekkel való kommunikáció azonban nagy részben még mindig papíron történik. Ez, amellett, hogy terhet ró a kedvezményezettekre, hatalmas adatátírási kötelezettséget hárít az adminisztrációra, ez pedig elkerülhető többletköltségeket eredményez. Ezért a Bizottság javaslatai szerint a tagállamok kötelesek lennének 2014 végére megteremteni a feltételeit annak, hogy a kedvezményezettek elektronikusan szolgáltatassanak adatokat. További hatékonyságnövekedés érhető el a jogszabályi követelményeken túl is például azzal, hogy közös elektronikus szolgáltatásokat alakítanak ki a KSK-alapok (és az országos alapok) kedvezményezettei számára, és azzal, hogy hatékonyabban használják fel a közigazgatási nyilvántartásokat (a cégjegyzékeket, adóügyi adatbázisokat stb.).
- 4 Pénzügyi eszközök használata** – Kialakításukat követően a pénzügyi eszközök az alapok jobb felhasználását, jobb eredményességét és nagyobb hatékonyságát segítik, különösen a privát szektor megfelelő bevonása esetén. A bonyolultság még tovább csökkenthető az EU szintjén kialakított pénzügyi eszközök, illetve a Bizottság által lefektetett szabványos feltételek használata esetén.
- 5 Egyszerűsített költségelszámolás alkalmazása** – Bizonyos területeken a valódi költségeken alapuló visszatérítés marad a legjobb és a legegyszerűbb módszer. Számos más esetben azonban hatékonyabb alternatívát képvisel az egyszerűsített költségelszámolás. Az uniós szinten kialakított fix kulcsok és egy egységre jutó költségek révén költséghatékonyan kihasználhatók ezek a lehetőségek, ugyanis nincs szükség országos szinten kialakított módszerekre. Az uniós politikákra és az országos támogató rendszerekre felhasznált költségek egyszerűsített elszámolásának, illetve (az ESZA esetében) a vázlatköltségvetések használatának lehetősége szintén csökkenti a tagállamok részéről szükséges kezdeti beruházás mértékét.

[↑ A lap tetejére](#)

- 6 A közös akciótervek kipróbálása** – A közös akciótervek az eredményekre épülő irányítás felé jelentenek elmozdulást. Azon alapulnak, hogy kiterjesztik az egyszerűsített költségelszámolást mindenféle típusú tevékenységre. Ezért hosszú távon hasznos lehet, ha legalábbis a kísérleti tevékenységeket közös akciótervek formájában folytatják le.

- 7 A kockázatok felmérése és változtatás** – A Bizottság javaslata egy olyan rendszert vázol fel, amelyben az adminisztrációs munka mértéke a jelentkező kockázatoktól függ. Ez különösen érvényes az irányítási ellenőrzési intézkedésekre és az auditálásukra – ezeket a kockázatokhoz kell igazítani. Az auditálás esetében a módosítások az EU szintjén közös szabályokon és a Bizottságokkal kötött szerződéseken fognak alapulni, az irányítási ellenőrzési intézkedések gyakoriságát és kiterjedését az egyes irányító hatóságok fogják meghatározni.